

Adress: ju.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: Ju.L2@regeringskansliet.se

Diarienummer: Ju2022/03739

Remiss av promemoria med förslag till ändring i kreditupplysningslagen

Creditsafe i Sverige AB ("Creditsafe") lämnar nedan remissvar i rubricerad fråga och kommer i det fortsatta att benämna IMY:s hemställan med diarienummer IMY-2022-11955 som "Hemställan".

Inledning

Av Hemställan framgår att IMY anser att det finns behov av att ändra i kreditupplysningslagen med motiveringen att en uppgift om förvalterskap är en uppgift om hälsa och därigenom utgör känslig personuppgift som omfattas av skyddet i artikel 9.1 i dataskyddsförordningen, då kreditupplysningsverksamheten är ett viktigt allmänt intresse och att uppgiften om förvalterskap är nödvändig i kreditupplysningsverksamheten.

Creditsafe delar IMY:s bedömning att kreditupplysningsverksamheten är ett viktigt allmänt intresse och att det är viktigt att kreditupplysningsverksamheten kan uppfylla sin kreditskyddande funktion på ett effektivt och friktionsfritt sätt. Genom att en kreditgivare får kännedom om att en förvaltare utsetts kan kreditgivaren undvika kreditförluster i samband med kreditgivning och kredittagaren minska risken att ådra sig skulder och överskuldsättning. Uppgift om förvalterskap som avser egendom är därför, precis som IMY konstaterar, nödvändig i kreditupplysningsverksamheten. Creditsafe håller vidare med om att det i nuvarande kreditupplysningslagen finns lämpliga och särskilda åtgärder för att säkerställa den registrerades grundläggande rättigheter och intressen.

Creditsafe håller dock inte med om att uppgift om förvalterskap är en uppgift om hälsostatus så som den presenteras och behandlas i kreditupplysningsverksamheten och kan vidare konstatera att uppgift om förvalterskap sedan tidigare inte har betraktats som en känslig personuppgift när den behandlas i kreditupplysningsverksamhet.

Är uppgift om förvaltare en känslig personuppgift om hälsa?

Det framgår av Hemställan att IMY gör bedömningen att en uppgift om förvalterskap är en uppgift om hälsa samt att bedömningen görs mot bakgrund av den rättsutveckling som skett på dataskyddsområdet, främst genom praxis från EU-domstolen, däribland EU-domstolens dom i mål C-184/20.

Förvaltarinstitutet som sådant infördes för att skydda individen. I SOU 2021:36 (Gode män och förvaltare – en översyn) anges i *avsnitt 25.7.3* i samband med utredning av införande av ett nationellt ställföreträdarregister (register över individer som har ställföreträdare inklusive förvaltare) att registret *enbart bör innehålla uppgifter som är offentliga och som redan idag går att få fram genom utdrag ur överförmyndarens register.*

I utredningen konstateras att beslut om förvaltare ingår i sådana beslut som är offentliga och ska lämnas ut till den som begär det, att besluten ska kungöras i Post- och Inrikes Tidningar ("PoIT") samt att uppgifterna i registret inte bör omfattas av sekretess. Av utredningen framgår också att *det inte är fråga om några känsliga personuppgifter*.

Uppgiften om förvaltare är, såsom IMY har konstaterat, nödvändig för att en kreditgivare ska erhålla information om en individ har eller inte har rättshandlingsförmåga. Den saknar helt betydelse för individens hälsostatus när uppgiften behandlas inom kreditupplysningsverksamheten. I kreditupplysningsverksamheten kombineras inte uppgifter om förvaltare med information om anledningen till att förvaltare utses.

Otydlighet från tingsrätterna

Creditsafe hämtar, genom ett manuellt förfarande, uppgiften om att en förvaltare har utsetts från PoIT. Det varierar emellertid hur PoIT kungör beslut om begränsade förvaltare. Ibland anges detaljerad information om vad begränsningen avser men ibland anges endast att en tingsrätt beslutat om anordnande av begränsat förvaltare enligt föräldrabalken. Hur informationen publiceras är avhängig vilken information tingsrätterna ger PoIT. När det inte framgår vilken typ av förvaltare begränsningen avser, behöver Creditsafe manuellt söka upp berörd tingsrätt för att efterfråga ytterligare information. Detta förfarande leder till fördröjningar i registreringsprocessen, vilket kan orsaka en förhöjd risk för skuldsättning om personen i fråga hinner få en kredit innan kreditupplysningsföretaget hunnit registrera beslutet alternativt att personen kan förhindras att få en kredit trots att förvaltare upphört. Det kan vidare leda till en ökad administrativ belastning för tingsrätterna, PoIT och överförmyndarförvaltningar för att kreditupplysningsföretagen ska lyckas få fram korrekt information. Något som inte berörs i Hemställan, men som är ett önskemål från Creditsafes sida, är att tingsrätterna formulerar sina beslut på ett mer enhetligt och tydligt sätt, där det klart framgår vilka begränsningar förvaltare avser.

Är uppgift om förvaltare en indirekt känslig personuppgift om hälsa?

IMY uttalar sig inte i Hemställan om uppgiften om förvaltare ska anses vara en direkt eller indirekt känslig personuppgift om hälsa på det sätt som den behandlas i kreditupplysningsverksamheten. Det kan dock konstateras att EU-domstolens dom i mål C-184/20, som IMY bland annat refererar till handlar om personuppgifter som indirekt kan anses röja en fysisk persons sexuella läggning. Bedömningen av och den framtida rättsutvecklingen kring om en personuppgift är att anse som en direkt eller indirekt känslig personuppgift när den behandlas i kreditupplysningsverksamhet är betydelsefull då den kan få betydelse för även annan information som kreditupplysningsföretag har rätt att behandla och som även fortsättningsvis är nödvändig att behandla. Ett sådant resonemang skulle kunna få långtgående icke önskvärda konsekvenser, om en extensiv tolkning av EU-domstolens dom i mål C-184/20, skulle kunna leda till att även efternamn och personnummer skulle kunna vara att anse som en indirekt känslig personuppgift om dessa skulle anses kunna röja en persons etniska ursprung eller religiösa övertygelse?

Det bör påpekas att Creditsafe inte anser att någon uppgift som idag behandlas i kreditupplysningsverksamheten bör klassificeras som en direkt eller indirekt känslig personuppgift.

Behov av ändring i kreditupplysningslagen?

I Hemställan föreslås att 6 § kreditupplysningslagen ska ändras på så sätt att det tillförs en mening med lydelsen "Uppgifter om sådana förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken som avser egendom får dock behandlas."

Mot bakgrund av att Creditsafe inte håller med om att dagens behandling av uppgifter om förvaltare i kreditupplysningsverksamheten är att betrakta som känslig personuppgift enligt artikel 4.15 i dataskyddsförordningen och att bedömningen av vad som ska betecknas som känsliga personuppgifter varierar med rättsutvecklingen, anser Creditsafe att det vore mer ändamålsenligt att låta IMY bestämma vad som ska vara tillåtet att behandla inom ramen av sin tillståndsgivning i enlighet med kreditupplysningslagen. Det skulle också innebära att en ändring av kreditupplysningslagen inte kommer behövas för enskilda personuppgifter även om nya tolkningar skulle komma från EU-domstolen vad gäller indirekt känsliga personuppgifter framöver. Ett mer ändamålsenligt tillägg skulle därför kunna vara att känsliga personuppgifter får endast behandlas om det följer av villkor som utfärdats av Integritetsmyndigheten eller om särskild medgivande utfärdats med stöd av § 4 i denna lag.

Oaktat genomförande av en eventuell lagändring, efterfrågar Creditsafe en större tydlighet från tingsrätterna hur de formulerar sina beslut om förvaltare för att förhindra otydlighet kring vad förvalterskapet omfattar. För det fall just förvaltare avseende egendom pekas ut som en tillåten behandling i § 6 är det extra angeläget att tingsrätterna formulerar sina beslut med större tydlighet, för att undvika eventuella negativa konsekvenser som redovisats för ovan.

Med vänliga hälsningar

Creditsafe i Sverige AB

Malin Nordin

Bolagsjurist

malin.nordin@creditsafe.com